

[Udenrigsministeren]

drive til at politisere dansk udviklingsbistand ved at bryde de principper for Nicaragua, som man står så fast på for andre steder, og jeg synes i det hele taget, at når man kigger på den bistand, vi yder til landene i området, burde vi måske overveje, om ikke der var andre og fattigere lande i området, som vi burde interessere os nok så meget for.

Så var hr. Riishøj igen inde på spørgsmålet om apartheidbevillingen. Den bevilling er der, og den er vokset ganske meget efterhånden. Den er blevet stor, og den vil i de kommende år vokse med ca. 10 pct. om året. Det er en bevilling, der anvendes til sundheds- og undervisningsaktiviteter i flygtningelejre, til stipendieprogrammer for studerende, til retshjælp, til anden bistand til politiske fanger og deres pårørende, undervisningsprogrammer i Sydafrika, i Namibia, støtte for humanitært samarbejde, som udføres af kredse i Sydafrika, der søger et demokratisk alternativ til en voldelig løsning af apartheidspørgsmålet, og det er en bistand, som vi kanalisere gennem FN-fonde og anerkendte humanitære hjælpeorganisationer. Der er danske organisationer til at formidle bistanden, det er Folkekirkens Nødhjælp, det er World University Service, WUS' danske afdeling, det er LO, og det er flere andre, og de rådgiver som deltagere i apartheidudvalget i de årlige bevillingers fordeling. Det er noget, der som bekendt bliver forelagt finansudvalget til godkendelse, og hvis en omlægning af den fremgangs måde, som i dag bliver benyttet ved administrationen af apartheidbevillingen, på nogen måde kunne tjene til at forbedre denne særlige humanitære bistand, er jeg da sikker på, at vi let kunne blive enige om det meget bredt her i Folketinget, men det er ikke blevet sandsynliggjort, at det vil være tilfældet. Netop når det drejer sig om denne tanke, at vi skulle give direkte til ANCs kontor i København, finder jeg, at man ville kunne tale om, at man forgriber sig på den humanitære bevilling. Det vil være i strid med bevillingens formål. Jeg vil gentage, at jeg tror, det ville svække den folkelige opbakning bag den støtte, vi giver netop gennem apartheidbevillingen, hvis man pludselig i stedet for at bruge pengene på mennesker i området, lindrer deres problemer, begynder at bruge det til kontorhold og flybilletter.

Der er flere, der igen har været inde på spørgsmålet om Vietnam. Jeg vil gerne slå

fast, at regeringen vil ikke give en eneste krone i bistandsmidler til Vietnam, så længe Vietnam er besættelsesmagt i Campuchea, og jeg finder, at det er lige så urimeligt at tale om tab på etablerede investeringer dér, som det er at tale om det i forbindelse med indsatsen over for Sydafrika. Det er nu engang ikke menneskerettighedsspørgsmål, der står på spil. Den holdning, jeg her lægger frem med hensyn til at yde bistand til Vietnam, er i god overensstemmelse med netop tankegangen om, at menneskeretlige hensyn skal have større vægt i planlægningen af dansk bistand. Om det vil jeg sige, at vores svar på krænkelse af menneskerettigheder aldrig kan blive business as usual. Når vi ser, hvordan grundlæggende menneskerettigheder bliver trådt under fode, er det da noget, vi aldrig kan betragte som noget uvedkommende. Der er ganske mange muligheder for at gøre sine synspunkter gældende. En gang imellem må man sige fra over for, hvad der foregår, i åben protest. Til andre tider kan måske sagen og de mennesker, hvis interesser man gerne vil fremme, være tjent med, at man gør sin indflydelse gældende gennem det, der er blevet kaldt det stille diplomati, men det afgørende er, at mulighederne bliver udnyttet konstruktivt, og det er på den måde, vi også i fremtiden skal udnytte dem i en bistands-sammenhæng. Det er navnlig med henblik på at styrke og fremme gennemførelsen af de grundlæggende menneskerettigheder, at udviklingssamarbejdet giver særlige muligheder og dermed også giver os et særligt ansvar. Jeg tror, man kan sige, at forståelsen for det er vokset i takt med den stigende erkendelse af betydningen af netop de sociale og de menneskelige faktorer i det praktiske bistandssamarbejde. Man kan ikke beskæftige sig så indgående, som vi har gjort det, med de fattigste og de mest udsatte befolkningsgrupper, uden at menneskerettighedsaspekterne helt naturligt er kommet til at indgå som en del af den grundlæggende bistandspolitiske tænkning. På det område tror jeg det vil være forkert, hvis man forestiller sig, at vi skulle stille imod konkrete handlingsplaner eller måske ligefrem særlige bistandsprogrammer, som får etiketten: fremme af menneskerettigheder. Jeg mener på den anden side, at vi bør kunne komme et stykke videre med hensyn til en konkretisering af sådanne